

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

Kuluttajakäyttäytymisen muutokset ja hintajoustopot

PTY 10.1.2017

Professori (Professor of Practice) Lasse Mitronen,
Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

10.1.2017

Vähittäiskaupan alatoimialat

Liikevaihto yht. 37,6 mrd. euroa 2015, euroa

*Vähittäiskauppa erikoiskaupassa.

Huom! Optisen alan ja kirjojen, sanomalehtien yms. liikevaihtotiedot eroavat hieman ko. aloja edustavien liittojen, Näe Ry:n ja Kirjakauppaliiton, tiedoista.

Lähde: Kaupan liikevaihtokuvaaja, Tilastokeskus

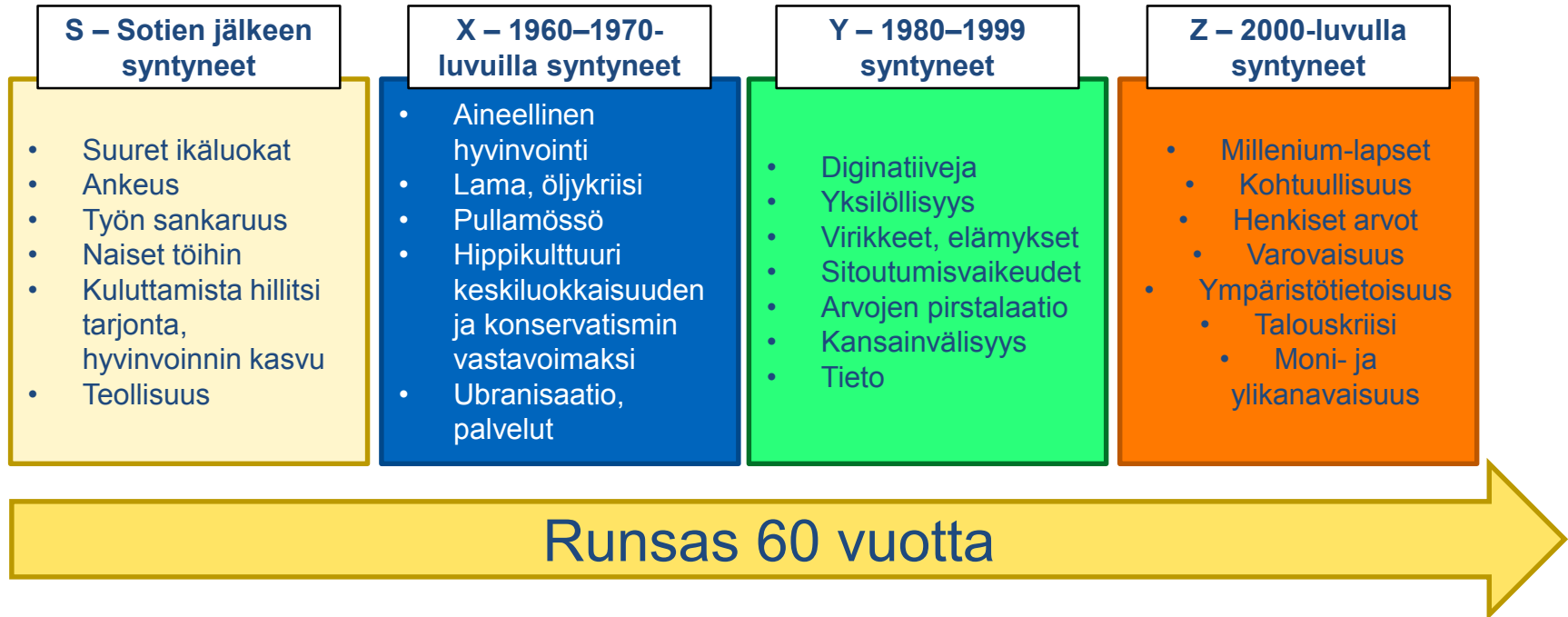
Kuluttaminen on muuttumassa

Keskeisiä piirteitä:

- Kulutuksen eriytyminen ja pirstaloituminen
- Massakulttuurien häviäminen
- Eri tyylien yhtäaikaisuus
- Yksilöllisyyden korostuminen
- Sosiodemografisten tekijöiden vaikutusten heikentyminen ja arvostusten korostuminen
- Muutosten nopeutuminen
- Kuluttajakäyttäytymisen ennustamattomuus ja kuluttajien segmentoinnin haasteellisuus.

Lähde sovellettuna: Anu Raijas, luento Aalto yliopisto, 2016

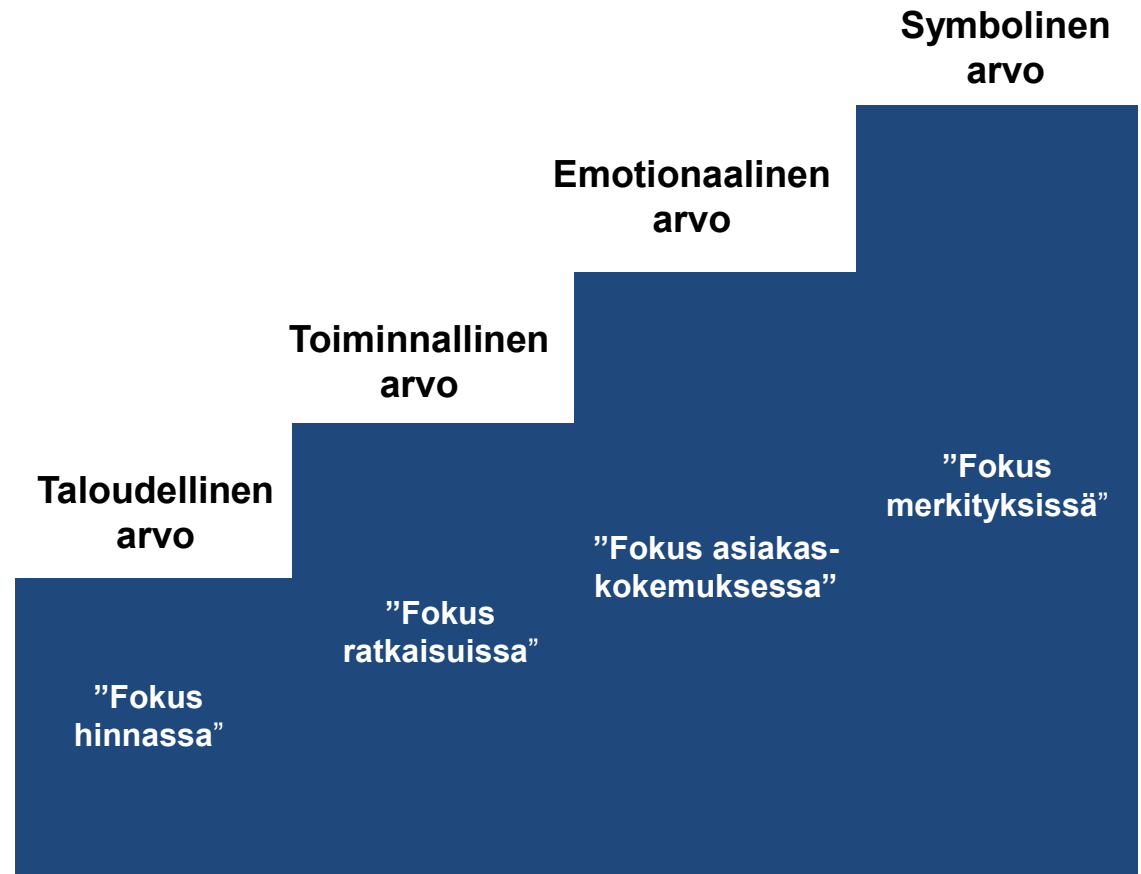
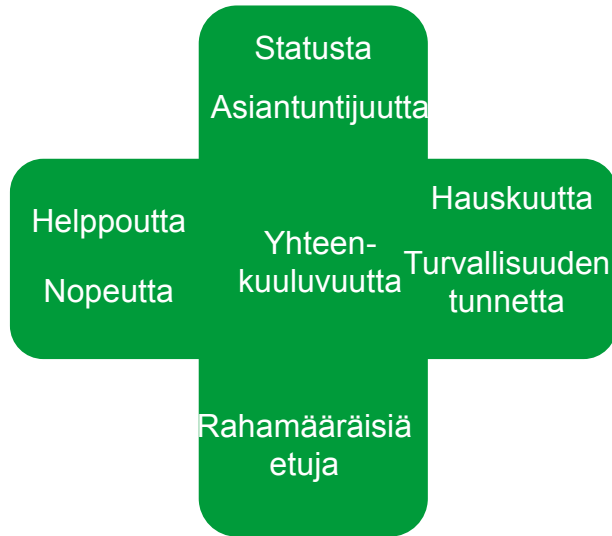
Kuluttaminen ja kaupan asiakkaiden eri ”sukupolvet”

Sukupolvia määrittävät sukupolvelle tyypilliset kokemukset

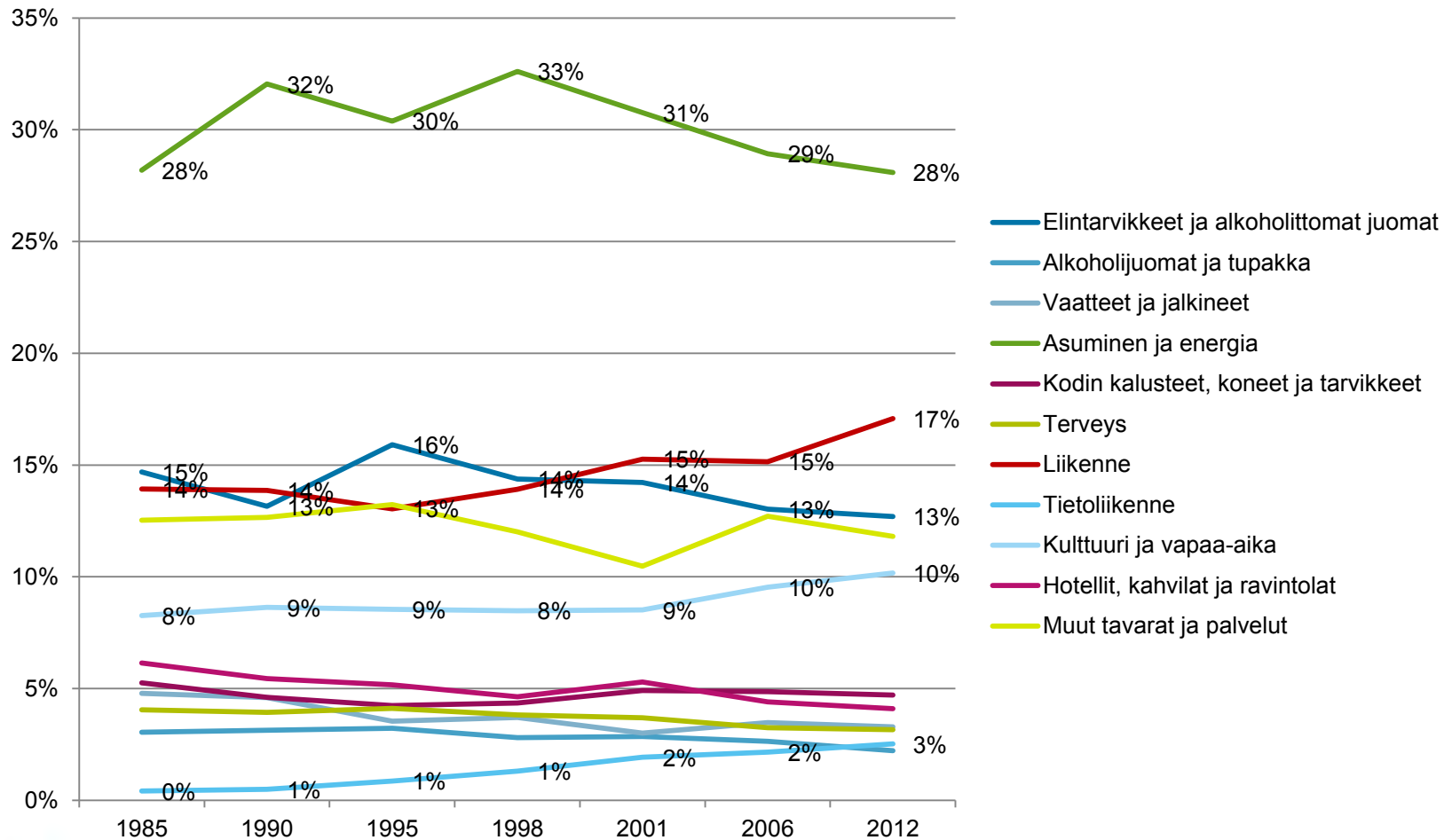
Lähde: Kirsti Jokiranta: Kaupan alan osaamistarpeet 2015+, laatinut professori Hannu Saarijärvi, 2015

Kuluttajien arvot ja valintaperusteet

Lähde: Rintamäki, Kuusela & Mitronen (2007) Identifying competitive customer value propositions in retailing. *Managing Service Quality*, Vol. 17, No. 6, pp. 621-634

Kulutuksen rakenne 1985-2012 Suomessa

Kysynnän hinta- ja ristijousto

- Kysynnän hintajousto (engl. price elasticity of demand) on taloustieteessä käytetty käsite ja suure, jolla mitataan tuotteen kysynnän joustoa eli suhteellista muutosta sen suhteellisen hinnan muuttuessa.
- Hintajousto lasketaan kaavalla:

Suhteellinen muutos tuotteen X kysynnässä
Suhteellinen muutos tuotteen X hinnassa

- Jos tuotteen X hinta nousee 10 % ja sen seurauksena hyödykkeen kysyntä laskee 20 %, on hintajousto silloin -2.
- Ristijousto tarkoittaa kahden tuotteen keskinäisiä kysynnän muutoksia näiden hintojen muuttuessa.
- Muistettava, että taloustieteessä ei ole teoriaa yksittäisten tuotteiden tai hyödykkeiden joustoista. Joustojen suuruutta tutkitaan empiirisesti.

Lähde soveltaen: Moisala, Pekkarinen, Taimio ja Vartiainen, Palkansaajien tutkimuslaitos
Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 21/2004, sivut 223–224

Suomalaiset luottavat tutkimuksiin

- Kyselyihin ja tutkimuksiin suhtaudutaan myönteisesti – usko tutkimuksiin ja niiden tuloksiin on vahva (Tiedebarometri 2016, <http://www.tieteentiedotus.fi/tiedebarometri.html>)
- Suomalaisista on olemassa kattavat rekisteritiedot – edustavien otosten toteuttaminen on mahdollista.
- Suomalaiset vastaavat suhteellisen hyvin ja todellisuutta vastaavasti kun heiltä kysytään.
- Markkinatutkimustoiminnassa noudatetaan Suomessa kansainvälisiä eettisiä ja toiminnallisia ohjeita hyvin (The ICC/ESOMAR International Code on Market, Opinion and Social Research and Data Analytics).
- Tieteellisessä tutkimuksessa kriteerit ovat pätevyys (validity), luotettavuus (reliability) ja käytettävyys/asiaankuuluvuus (relevance).